

> Retouradres Postbus 1600 3800 BP Amersfoort

College van B&W van Gemeente Gorinchem
T.a.v.
Postbus 108
4200AC Gorinchem

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

DSO-verzoeknummer
2024071600424

Onze referentie
1581105

Uw referentie

Datum 08 oktober 2024
Betreft Advies omgevingsvergunning rijksmonumentactiviteit

Naam	Bastion VIII
Adres	Dalemwal 19a
Postcode/plaats	4201BS Gorinchem
Gemeente/provincie	Gorinchem; Zuid-Holland;
Monumentnummer	365893

Geacht college,

Op 29 juli 2024 vroeg u mij u te adviseren over de voorgenomen wijziging(en) van bovengenoemd monument op grond van artikel 4.32 lid 1 onder b, van het Omgevingsbesluit (Ob). U heeft mij daartoe de aanvraag om een omgevingsvergunning toegezonden.

Advies

Ik adviseer u de gevraagde omgevingsvergunning te verlenen.

Hieronder licht ik toe hoe ik tot dit advies ben gekomen. Bij de beoordeling heb ik de stukken betrokken zoals deze zijn ingediend bij de aanvraag.

Er is geen bouwhistorisch of cultuurhistorisch onderzoek meegezonden bij de aanvraag. Ook is in de aanvraag niet aangegeven hoe het plan zich verhoudt tot het in 2017 in Gorinchem opgestelde "Vestingplan".

Het plan

Het plan betreft de herinrichting (met een gedeeltelijke reconstructie) van Bastion VIII naar een ontwerp van H+N+S Landschapsarchitecten. Het buitentalud blijft behouden. De wijzigingen betreffen met name het binnenterrein en zijn in te delen in de volgende hoofdingrepen: het terugbrengen van de opritten, het opruimen van de binnenruimte, het terugbrengen van de vuurlijn met historische zicht- en schietlijnen, opstelplaatsen en schietsleuven. De entree wordt gewijzigd naar twee hellingbanen in oorspronkelijke vorm. Het voormalige excercitieterrein wordt vrijgemaakt en krijgt speelgras t.b.v. recreatie. Grote bomen blijven behouden, opschot wordt verwijderd. Een route met trappetjes biedt zichtlijnen naar de molen en het water.

Motivering

Bastion VIII is een onderdeel van de vesting Gorinchem en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (werelderfgoed). Het werk bestaat uit een aanleg van aardwerken, gracht, twee gemetselde grondgedekte kruitmagazijnen (ca. 1880). Op het bastion staat de als rijksmonument beschermde molen "De Hoop" (1764).

In het Vestingplan uit 2017, dat een aantal jaren geleden aan de RCE is gezonden, worden vier uitgangspunten gehanteerd:

- de wal in profiel;
- eenduidig vestingpad;
- streefbeeld met bomen aan de binnenzijde;
- meidoornhagen en lage natuur aan de voet van de vesting.

Deze uitgangspunten zijn herkenbaar in het nu ter advisering voorgelegde plan.

Vestingwerken zijn geen statisch geheel, zij zijn telkens aangepast al naar gelang de actuele noden en behoeften. In het voorgelegde plan wordt behalve met cultuurhistorische aspecten rekening gehouden met klimaatadaptatie (zoals het tegengaan van hittestress), biodiversiteit en recreatiemogelijkheden.

De ontwerper stelt voor de kat weer leesbaar te maken. Het binnenterrein wordt vrijgemaakt door het verwijderen van wat opschot en beplanting die op verkeerde plekken staat. Nieuw toe te voegen beplanting is inheems. Vanuit historisch perspectief is dit logisch. Samenhang en continuïteit van de (historische) vuurlijn worden als belangrijk gezien door de ontwerper. Er vindt een gedeeltelijke reconstructie plaats naar de situatie uit 1897 door schutsementen te creëren met 'historische schietsleuven'. De reconstructie vindt plaats met gebruikmaking van eigentijdse materialen: er wordt een betonnen keerwand aangebracht met cortenstalen platen. De afmetingen van de reconstructie zijn niet exact conform de historische afmetingen maar een benadering daarvan, vanwege de noodzakelijk aanpassingen i.v.m. veiligheidsaspecten zoals valgevaar. Deze aanpassingen zijn beperkt en acceptabel vanuit het oogpunt van monumentenzorg.

Er zal 'waterliniemeubilair' worden geplaatst, waardoor er samenhang is met ingrepen aan andere onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Met de ingrepen blijven de monumentale waarden in voldoende mate behouden. Wel vraag ik uw aandacht voor de archeologische aspecten. Omdat er vanuit het oogpunt van monumentenzorg geen bezwaar bestaat tegen de uitvoering van het voorgelegde plan adviseer ik u om de vergunning te verlenen.

Uitgangspunten

Voor meer informatie over aanpassing, restauratie en verduurzaming van rijksmonumenten kunt u onder andere terecht bij '*Uitgangspunten en overwegingen advisering gebouwde en groene rijksmonumenten*' op www.cultureelerfgoed.nl en op www.stichtingerm.nl

Afschrift verleende omgevingsvergunning

Graag wijs ik u op de verplichting in artikel 10.22a van het Omgevingsbesluit om de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap binnen een week na verlening van een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit een afschrift van de vergunning toe te zenden. Dit kan door toezending aan de Rijksdienst voor

het Cultureel Erfgoed, via de Samenwerkingsfunctionaliteit van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Onze referentie

1581105

Vragen

Mocht u nog vragen hebben over de inhoud van dit advies, dan kunt u contact opnemen met de contactpersoon die in het briefhoofd vermeld staat.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed,